

QUICKSCAN PLANGEBIED ZWEMBAD OP SPORTPARK DE BRAAK

1. Voornemen

De sloop van een woning en een verenigingslokaal aan de Braakse Bosdijk 1 resp. 1A. Verder de kap van bomen, struiken en heggen rondom de woning en het verenigingslokaal ten behoeve van de herontwikkeling van het sportpark De Braak.

2. Doel

Bepalen welke natuurbeschermingsregimes van toepassing zijn en voor de relevante natuurbeschermingsregimes bepalen of een ontheffing-, vergunning- en/of meldingsplicht aan de orde is. Indien dit het geval is, beoordelen of deze ontheffing en/of vergunning ook kan worden verkregen en welke mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd. Voorliggende quickscan is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanprocedure.

3. Methode

De quickscan is uitgevoerd aan de hand van een bureauonderzoek, een locatiebezoek en een biotoopgeschiktheidsbeoordeling.

Voor het bureauonderzoek is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op waargenomen beschermde soorten binnen en rondom het plangebied in de laatste 5 jaar.

Tijdens het locatiebezoek is gelet op de aanwezigheid van soorten en op aanwezigheidskenmerken, zoals nesten, (boom)holten, sporen, uitwerpselen, etc. Het locatiebezoek is uitgevoerd op 30 april 2019 van 12:30 – 13:30 uur. Het weer was toen 19 °C, droog, zonnig met weinig wind.

Bij een biotoopgeschiktheidsbeoordeling wordt aan de hand van de aanwezige biotopen die tijdens het veldbezoek zijn aangetroffen en de waarnemingen uit NDFF, samen met de habitatvereisten van beschermde soorten, ingeschat welke soorten er potentieel kunnen voorkomen.

4. Huidige situatie en ingreep

Het plangebied omvat een stenen woning en veranda met pannendak (Braakse bosdijk 1). Het perceel is afgegrensd met een gaashek van circa 1,80 m. Op het perceel staan diverse loof- en naaldbomen. Voor het overige is het perceel als tuin ingericht.

Een deel van het plangebied omvat het clubgebouw en de sportvelden van de korfbalclub. Het gebouw heeft deels een platdak en deels een pannendak. Ook dit perceel is omrasterd met een gaashek. Buiten het hekwerk staan langs de Braakse Bosdijk een geschoren haag en enkele laanbomen.

Alle bebouwing wordt gesloopt en alle vegetatie wordt gekapt en gerooid in verband met de realisatie van een zwembad. Het zwembad wordt verwarmd met warmtepompen (100% gasloos) en wordt natuurinclusief gerealiseerd. Er is ingeschat dat het zwembad per jaar 200.000 bezoekers ontvangt.

5. Relevante natuurbeschermingsregimes

De bescherming van de natuur is in Nederland geregeld via specifieke groene wet- en regelgeving en via het bestemmingsplan. De groene wetten omvatten de Wet natuurbescherming (soortbescherming, gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden) en de Gemeentelijk verordening (kap van bomen). In een bestemmingsplan zijn de bestaande en nieuwe natuurbestemmingen en gebruiksbeperkingen ruimtelijk vastgelegd (Natuur Netwerk Nederland¹, specifieke landschappelijke en natuurwaarden). Dit betreft de planologische doorwerking van de provinciale Verordening Ruimte, waarin ook aspecten met betrekking tot de landschappelijke kwaliteit en de natuurcompensatie zijn neergelegd. In specifieke gevallen is ook de Wet ammoniak en veehouderij (verzorgungsgevoelige natuurgebieden) en de Natuurschoonwet (natuur op landgoederen) aan de orde.

Uitgaande van de locatie, de bestaande situatie en de voorgenomen activiteit is toetsing aan de volgende beschermingsregimes aan de orde (tabel 1).

¹ Voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd.
1/5/2019 Albert Raaijmakers

Tabel 1 Te toetsen beschermingsregimes natuur

Beschermingsregime	Relevant	Motivatie
Wet natuurbescherming onderdeel soorten	ja	Mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Het plangebied kan onderdeel zijn van het functioneel leefgebied van deze soorten (rust- en/of verblijfplaats, vliegroute). Getoetst dient te worden of dit het geval is, en zo ja of er door het voornemen verbodsbepalingen worden overtreden. Bij overtreding dient te worden bepaald of hiervoor nader soortonderzoek of mitigerende maatregelen mogelijk zijn dan wel of een ontheffingsplicht aan de orde is. Verder geldt een algemene zorgplicht flora en fauna (ook bij niet beschermde soorten).
Wet natuurbescherming onderdeel Natura 2000	ja	De afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven' is circa 7,6 km. Bij Natura 2000-gebied dient aan een 20-tal mogelijke storingsfactoren getoetst te worden op relevantie en effect. Dit dient te gebeuren voor het projecteffect en bij bestemmingsplannen ook voor het planeffect, zowel voor de realisatie als voor de gebruiksfase. In dit geval is het projecteffect gelijk aan het planeffect en is de gebruiksfase bepalend voor de effecten en emissies. Specifiek voor stikstofdepositie dient dit te gebeuren middels een kwantitatieve berekening met Aerius Calculator. Wat betreft de 19 overige storingsfactoren (geluid, licht, trilling, grondwater, etc.), zijn gezien de aard en omvang van het voornemen, het effectbereik en de afstand ten opzichte van het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Een mogelijk significant negatief effect door stikstofdepositie is vanwege de overbelaste situatie in Nederland en het effectbereik niet op voorhand uit te sluiten (externe werking). Omdat het zwembad zonder gasaansluiting wordt gerealiseerd, is alleen de stikstofemissie vanwege de vervoersbewegingen door bezoekers, personeel en leveranciers relevant. Hiervoor dient een stikstofdepositieberekening te worden uitgevoerd. Afhankelijk van het resultaat van deze berekening geldt er voor het projecteffect een vergunning- of meldingsplicht en/of moet er vanwege een planeffect een passende beoordeling met plan-MER worden uitgevoerd.
Wet natuurbescherming onderdeel houtopstanden	nee	Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming*, zodat het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.
Algemene Plaatselijke Verordening bomenkap	ja	Alle houtopstanden worden gekapt. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming*, zodat de APV aan de orde is. Een aantal van de te kappen bomen staan op de gemeentelijke bomenkaart/in de bomencatalogus met bomen waarvoor een kapververgunningplicht geldt. Aannemelijk moet worden gemaakt dat deze omgevingsvergunning kap kan worden verkregen. Ook dient te worden bepaald of er een herplantplicht geldt en zo ja, waar deze herplant wordt gerealiseerd.
Planologische bescherming (NNB en andere waarden)	nee	Het plangebied ligt niet in en op enige afstand van NNB (circa 330 m Zuid-Willemsvaart). Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNB zijn daarmee op voorhand uit te sluiten. Een 'nee, tenzij'- en een 'ja, mits'-toets in verband met externe werking is daarmee niet aan de orde. Het plangebied ligt ook niet in een beschermingszone voor een Natte Natuur Parel. Volgens het actuele bestemmingsplan, geldt er ook geen aanlegvergunningplicht voor het rooien van vegetatie/houtopstanden.
Wet ammoniak veehouderij	nee	Betreft geen veehouderijbedrijf.
Natuurschoonwet	nee	Betreft geen landgoed.

* Bebouwde kom Wet natuurbescherming (voorheen bbk Boswet) is een andere bebouwde kom dan de bebouwde kom Wegenverkeerswet en bebouwde kom Wet ruimtelijke ordening.

6. Toets Wet natuurbescherming – onderdeel Soorten

In het kader van de soortbescherming dient volgens de Wet natuurbescherming te worden getoetst of door de uitvoering van het voornemen, verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten worden overtreden. Zo ja, dan dient te worden aangegeven welke mitigerende maatregelen aan de orde zijn, of er een ontheffingsplicht Wet natuurbescherming geldt en zo ja, of deze ontheffing dan ook kan worden verkregen.

Bureauonderzoek

In NDFF is er binnen het plangebied en directe omgeving de afgelopen 5 jaar geen waarneming geregistreerd.

Locatiebezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten op zicht en/of geluid waargenomen: buizerd, ekster, houtduif, huismus, kauw, kraai, merel en tuinfluiter. Verder zijn er konijnen waargenomen.

Aan nesten is aan de west- en noordzijde elk 1 bezet nest van een houtduif. In de haag en coniferen was het niet mogelijk nesten waar te nemen, omdat deze nog in het blad stonden. Niet alle bomen konden worden geïnspecteerd op nesten en holten.

Voor het overige zijn aanwezigheidskenmerken van konijnen en muizen aangetroffen in de vorm van holen en graafplekken. Aan de westzijde zit mogelijk een konijnenleger.

De te slopen woning heeft een pannendak met mogelijk verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het te slopen clubgebouw heeft deels ook een pannendak met kieren, maar gezien de gladde gevelkleding met tresa, is de verwachting dat deze niet gebruikt zal worden door vleermuizen. Op open stootvoegen na, zijn in het clubgebouw geen kieren of gaten aangetroffen. Er zijn geen vleermuisuitwerpselen aangetroffen. Een binneninspectie van de woning en clubgebouw was niet mogelijk.

Biotoopgeschiktheidsbeoordeling

- Gezien het specifieke biotoop dat beschermde plantensoorten nodig hebben, worden deze hier niet verwacht.
- De opgaande beplanting in en rondom het plangebied biedt nestgelegenheid en rustplaatsen voor broedvogels. Er zijn nesten gevonden. Verder zijn vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied waargenomen. Er is nabij plangebied een waarneming gedaan van een vogel met een jaarrond beschermde nest, nl. een buizerd. Het is echter uitgesloten dat deze binnen het plangebied nestelt gezien de habitateisen en de ligging in stedelijk gebied resp. het intensieve gebruik. Gezien de aard van de bebouwing en het ontbreken van vrije in/uitvlieg, zijn verblijfplaatsen van gierzwaluw in woning en clubgebouw niet te verwachten. Zo ook wat betreft huismussen.
- De aanwezigheid van vleermuizen in de woning en in het clubgebouw, kan vanwege de aanwezige kieren en gaten, niet op voorhand worden uitgesloten. Ook kan de te kappen opgaande beplanting fungeren wel als geleiding van een essentiële vliegroute voor vleermuizen. Vanwege de aanwezigheid van veldverlichting, kan het plangebied ook door vleermuizen als foerageergebied worden gebruikt.
- Voor grondgebonden zoogdieren is het plangebied geschikt leefgebied voor de algemene soorten. Er zijn konijnen aangetroffen en er zijn aanwezigheidskenmerken van konijnen en muizen waargenomen. Van de overige grondgebonden zoogdieren is de verwachting dat deze geen gebruik maken van het plangebied vanwege de beperkte dekking en intensieve gebruik (sportpark).
- Voor amfibieën en reptielen is het plangebied als ongeschikt beoordeeld voor de specialistische soorten. Algemene soorten zouden er (als dwaalgast) voor kunnen komen, echter de verwachting is dat de kans hierop klein is daar geschikt biotoop ontbreekt. Binnen het plangebied is geen open water aanwezig.
- Vanwege de afwezigheid van water binnen het plangebied, is de aanwezigheid van beschermde vissen en andere waterdieren uitgesloten.
- Beschermde vlinders, libellen en andere insecten worden niet verwacht, omdat deze specifieke biotopen vragen die binnen het plangebied niet voorkomen.

Effectbeoordeling

Er zijn nesten aangetroffen en in en om het plangebied zijn broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Deze nesten zijn beschermd gedurende de broedperiode en effecten kunnen worden voorkomen door de sloop en bomenkap buiten de broedperiode uit te voeren. Nader onderzoek en ontheffingsplicht is daardoor niet aan de orde.

Specifiek voor vleermuizen loopt op dit moment een vleermuisonderzoek cf. het vleermuisprotocol. Het

plangebied van het zwembad wordt hierin betrokken. Voor het gehele sportpark De Braak inclusief zwembadlocatie wordt een mitigatieplan uitgewerkt om de verstoring van essentiële vliegroutes door de bomenkap te voorkomen. Ook zijn inmiddels tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen in de vorm van vleermuiskasten in de omgeving opgehangen.

Verder geldt voor alle soorten (ook de niet beschermde) de algemene zorgplicht. Dit betekent dat als tijdens de uitvoering van de werkzaamheden soorten worden aangetroffen, al het mogelijke moet worden gedaan om verstoring, vernieling of doding te voorkomen.

Conclusie

Vanuit de soortbescherming is de uitvoering van het voornemen mogelijk als de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Indien uitvoering tijdens het broedseizoen nodig is, dient vooraf een inspectie plaats te vinden naar broedgevallen. Alleen als deze niet worden aangetroffen, mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Met betrekking tot vleermuizen is een soortgericht onderzoek in uitvoering. Voor het gehele sportpark De Braak inclusief het plangebied voor de zwembadlocatie wordt een mitigatieplan opgesteld en een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd.

Voor het overige geldt de algemene zorgplicht ingeval soorten tijdens de uitvoering worden aangetroffen. Concreet betekent dit op dat moment stoppen met de werkzaamheden en de individuen wegvangen en in de nabijheid in een geschikt biotoop weer uitzetten. Ook dient zodanig te worden gewerkt dat de fauna makkelijk kan weggelopen. Bij voorkeur worden de werkzaamheden ook in de minst kwetsbare periode uitgevoerd.

De uitvoering van de voorwaarden werken buiten het broedseizoen en de algemene zorgplicht, dient te worden geborgd.

Aanbeveling

De overheid wil het natuurinclusief realiseren van nieuwe gebouwen stimuleren. Natuurinclusief bouwen betekent dat in een nieuw gebouw verblijfplaatsen voor gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen worden geïntegreerd. Dit kan in de vorm van neststenen/nestkasten en vleermuisverblijven die zodanig in het ontwerp zijn verwerkt, dat deze vrijwel niet zichtbaar zijn. De natuurinclusieve realisatie van nieuwbouw is in het kader van de Wet natuurbescherming vereist ter compensatie van het verlies van verblijfplaatsen als er ten behoeve van de nieuwbouw is gesloopt. Daarnaast draagt het bij aan de duurzame instandhouding van verblijfsruimte voor gebouw bewonende beschermde soorten. Het aantal te integreren verblijfplaatsen wordt uitgevoerd conform de Kennisdocumenten Soorten Natuurbescherming (zie www.bij12.nl).

Ter voorlichting en stimulering van natuurinclusief bouwen wordt verwezen naar de website www.checklistgroenbouwen.nl voor meer informatie en een keuzehulp.

Omdat bij elke plan of vergunning altijd wel enig negatief effect op/voor beschermde soorten ontstaat (o.a. door verstening, bomenkap), dient de gemeente het natuurinclusief bouwen nadrukkelijk te promoten en waar mogelijk als voorschrift te eisen.

7. Toets Wet natuurbescherming - onderdeel Natura 2000

In het kader van de gebiedsbescherming dient volgens de Wet natuurbescherming te worden getoetst of er effecten zijn op Natura 2000-gebieden. Eerder al is aangegeven, dat van de 20 mogelijke storingsfactoren, in dit geval alleen de stikstofdepositie in de gebruiksfase relevant is (tabel 1). Hierbij dient de effectbepaling plaats te vinden middels een stikstofdepositieberekening met Aerial Calculator. Bij een bestemmingsplan gaat het dan om een berekening van het planeffect en van het projecteffect. Omdat hier het planeffect en het projecteffect hetzelfde voornemen betreft, valt dit samen en kan met één berekening worden volstaan. De relevante stikstofemissiebron is in dit geval het verkeer dat door de bezoekers van het zwembad wordt gegenereerd. Omdat het zwembad gasloos wordt gerealiseerd, is een stikstofemissie vanwege de verwarmingsinstallatie niet aan de orde.

Modellering

Om het plan- en projecteffect te bepalen is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd (. Hierin is in de vorm van een worstcase de stikstofemissie door de vervoersbewegingen gemodelleerd, ervan uitgaande dat alle

geplande 230 parkeerplaatsen elke dag bezet zijn. Dit betekent 460 vervoersbewegingen per dag, waarvan de helft van/in oostelijke en de helft van/in westelijke richting. Het zwembad wordt ontsloten vanaf Rembrandtlaan met een routing tot aan resp. de N279 (oost) en N270 (zuidwest).

Rekenresultaat

Aerius Calculator geeft als resultaat het volgende: 'Er zijn geen natuurgebieden met rekenresultaten die hoger dan de drempelwaarde zijn.' De drempelwaarde is 0,05 mol N/ha/jaar. De modellering en rekenresultaat is vastgelegd in een separate Aerius bijlage met kenmerk RTg56Gx2jtia (06 april 2019).

Conclusie

Dit betekent dat er met betrekking tot het planeffect geen passende beoordeling nodig is (en dus ook geen plan-MER) voor wat betreft stikstofdepositie. Voor wat betreft het projecteffect betekent dit dat het voornemen vergunningvrij is in het kader van de programmatische aanpak stikstof (PAS) c.q. het onderdeel N2000 van de Wet natuurbescherming.

8. Toets Houtopstanden

Ter bescherming van het areaal bos en van waardevolle houtopstanden dient te worden getoetst aan resp. de Wet natuurbescherming onderdeel Houtopstanden en aan de Algemene Plaatselijke Verordening Helmond 2010 (APV) met de Beleidsregel bescherming bomen in Helmond 2010. Verder kan in het bestemmingsplan een aanlegvergunningstelsel voor de kap van vegetatie/houtopstanden aan de orde zijn.

De te kappen houtopstanden liggen binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Dit betekent dat de Wet natuurbescherming niet van toepassing is. Een meldings- en herplantplicht is daarmee niet aan de orde.

Volgens de gemeentelijke GIS-viewer staan binnen het perceel van de woning een tweetal lindes op de bomenkaart. Verder staan er binnen en grenzend aan het plangebied een 13-tal bomen op de bomenkaart langs de Braakse Bosdijk. Dit betekent dat voor de kap van deze bomen een omgevingsvergunning op grond van de APV nodig is. Getoetst dient te worden of deze vergunning ook kan worden verleend. Conform APV kan voor deze kap ook een herplant-/compensatieplicht worden opgelegd. In het kader van de totale ontwikkeling van sportpark De Braak, wordt een beplantingsplan uitgewerkt, zodat de te kappen bomen worden herplant.

Ter plaatse van de te kappen houtopstanden geldt de enkelbestemming Sport. Op deze bestemming is geen aanlegvergunningstelsel voor het rooien van vegetatie/houtgewas van toepassing, zodat een omgevingsvergunningplicht werken en werkzaamheden niet aan de orde is.

Conclusie

Voor een 13-tal te kappen bomen dient een omgevingsvergunning op grond van de APV te worden aangevraagd. Hierop kan tevens een herplant/compensatieplicht van toepassing zijn. Deze herplant wordt binnen de totale ontwikkeling van sportpark De Braak gerealiseerd.

9. Conclusie

Relevante natuurbeschermingsregimes waaraan getoetst dient te worden zijn de Wet natuurbescherming onderdeel Soorten en onderdeel N2000, én aan de Algemene Plaatselijke Verordening Helmond 2010 (APV) met de Beleidsregel bescherming bomen in Helmond 2010 (zie tabel 1).

Toets soortbescherming

Uit de toets soortbescherming volgt dat de aanwezigheid van vogels met niet-jaarrond beschermde nesten in de aanlegfase tot een overtreding van de verbodsbepalingen zou kunnen leiden. Dit betekent dat de sloop van gebouwen en de kap van houtopstanden buiten het broedseizoen moet worden uitgevoerd. Dit is globaal buiten de periode half maart tot half juli. Bepalend is echter de aanwezigheid van een broedgeval en deze kan er ook eerder of later zitten. Indien uitvoering tijdens het broedseizoen nodig is, dan dient vooraf door een deskundige een inspectie plaats te vinden naar broedgevallen. Alleen als deze niet worden aangetroffen, mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Voor vleermuizen wordt een mitigatieplan uitgewerkt en een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd op grond van een separaat onderzoek dat momenteel nog in uitvoering is. Doel van het mitigatieplan is om een

alternatief te bieden voor de essentiële vliegroutes die door de bomenkap verdwijnen. Ook zijn nabij het plangebied al alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten opgehangen.

Voor het overige geldt de algemene zorgplicht ingeval soorten tijdens de uitvoering worden aangetroffen. Bijzondere aandacht daarbij heeft de aanwezigheid van konijnen en een konijnenleger. Dit betekent dat zodanig gewerkt dient te worden dat de dieren weg kunnen komen. Ook dient buiten de kwetsbare periode te worden gewerkt.

Toets gebiedsbescherming

Uit de stikstofdepositieberekening volgt dat een passende beoordeling niet aan de orde is (en dus ook geen plan-MER). Ook is er geen vergunning of melding Wet natuurbescherming voor het onderdeel N2000 nodig.

Toets houtopstanden

Met betrekking tot de te kappen houtopstanden geldt er voor een 13-tal bomen een omgevingsvergunningplicht. Dit op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening Helmond 2010 (APV) met de Beleidsregel bescherming bomen in Helmond 2010. In de vergunningprocedure dient de vergunbaarheid te worden bepaald.

Kortom, met betrekking tot vleermuizen moet uit nog lopend onderzoek blijken of een ontheffingsplicht voor het plangebied zwembadlocatie aan de orde is en zo ja, welke mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd. Voor broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten geldt dat de sloop en bomenkap buiten het broedseizoen moet worden uitgevoerd. En voor alle soorten die tijdens de uitvoering kunnen worden aangetroffen, geldt de algemene zorgplicht.

Verder dient voor de kap van de APV-bomen nog een omgevingsvergunning kap te worden aangevraagd.

9. Vervolgacties

Borgen dat buiten het broedseizoen wordt gewerkt en dat bij de sloop en het verwijderen van de houtopstanden de aannemer en uitvoerder op de hoogte zijn en zorgvuldig kunnen handelen/de zorgplicht in acht nemen voor wat betreft de aanwezige soorten.

Indien uit het lopende vleermuisonderzoek blijkt dat er voor het plangebied zwembadlocatie een ontheffingsplicht geldt en mitigerende maatregelen nodig zijn, deze meenemen in het op te stellen mitigatieplan en ontheffingsaanvraag, die voor de gehele ontwikkeling van sportpark De Braak wordt opgesteld en uitgevoerd.

Stimuleren en faciliteren dat het nieuwe zwembad natuurinclusief wordt ontworpen en gerealiseerd.

Indien van toepassing, uitvoeren van de compensatieverplichting in het kader van de omgevingsvergunning bomenkap op grond van de APV.

